

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ОБЛАСНА СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ
CONCORDIA UNIVERSITY
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

**МАТЕРІАЛИ XVII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

21 жовтня 2016 року

Черкаси ЧДТУ 2016

ББК 65.050
УДК 338

Організаційний комітет:

Григор О.О.	к.держ.упр., доц., в.о. ректора ЧДТУ
Прямухіна Н. В.	к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління ЧДТУ
Манн Р. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ
Петкова Л. О.	д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ
Коломицева О. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики і маркетингу ЧДТУ
Фінангіна О. В.	д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ЧДТУ
Ільченко Н. В.	к.держ.упр., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ

Теорія і практика сучасної економіки: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції : 21 жовтня 2016 р. / від. ред. Р.В. Манн; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2016. – 166 с.

Матеріали конференції висвітлюють стратегічні питання розвитку економіки, вдосконалення інвестиційної привабливості регіонів, галузей і підприємств, інтенсифікації інтеграційних процесів та інші актуальні проблеми сучасної економіки, фінансів, менеджменту та маркетингу.

Оргкомітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

ББК 65.050
УДК 338

© Колектив авторів, 2016

підприємництво в Україні має великі резерви та значні перспективи, адже нема іншого способу становлення і зміцнення держави, окрім розвитку ринкової економіки, яка ґрунтується насамперед на приватному бізнесі, особистій ініціативі, що й дає кожному можливість самореалізації.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Держстату України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Павличенко М. Г. Ринок молока в Україні та перспективи для різних категорій господарств / М. Г. Павличенко // Молочна промисловість. – 2011. – № 5. – С. 18–20.
3. Кузьмінська Н. Л. Особливості функціонування олійно-жирової галузі України / Н. Л. Кузьмінська // Економіка АПК. – 2011. – № 12. – С. 161-165.
4. Український ринок пива [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pivnoe-delo.info>.
5. Скібіцький О. М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності / О. М. Скібіцький, В. В. Матвеев, Л. І. Скібіцька. – К.: Кондор, 2011. – 912 с.

УДК 346.26

РОЛЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Шаповал М. Ю., студент 1-го курсу Черкаського державного технологічного університету
Плигач К. Д., аспірантка Черкаського державного технологічного університету

Функція та роль малого бізнесу полягає не тільки в тому, що він, спираючись на ринкові методи господарювання, є одним з найбільш дієвих факторів соціально-економічного зростання в країні, а й в здатності забезпечувати соціально-політичну рівновагу. Малі підприємства це саме ті суб'єкти, які не потребують великих інвестицій, можуть швидко збільшити оберти ресурсів і здатні за незначної підтримки дуже швидко вирішити гостру проблему демонополізації, створити економічну конкуренцію. Саме тому вивчення ролі малого підприємництва у розвитку економіки України актуалізує обрану тематику.

Значимість малого бізнесу в Україні зростає повільно і це зростання має тенденцію до зниження, переважно це відбулося через незначне зростання споживчого попиту. Можливо через це процес спрощення господарського регулювання останнім часом було призупинено. Внесок малого бізнесу в економіку України представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка частки малих підприємств у загальних показниках вітчизняних підприємств (%)

Показник	Роки				Абсолютне зростання, %	
	2011	2012	2013	2014	2014/2011	2014/2013
За кількістю найманих працівників	26,9	26,7	27,1	27,1	0,2	0
За обсягами реалізованої продукції	15,2	16	16,6	17,2	2	0,6

*складено авторами за даними [1]

Дані таблиці 1 вказують на вагому роль малого бізнесу в економіці України, створюючи майже третину робочих місць та п'яту частину ВВП. До того ж, дані показники за аналізований період щороку зростають.

Саме у функціях, характерних для малого бізнесу, найкраще проявляється його роль і місце в механізмі забезпечення економічної безпеки України. Досліджуючи ці функції потрібно звернути увагу на наступні фактори, які відображають роль малого підприємництва у економіці держави.

По-перше, саме малий бізнес робить найбільший внесок у створення конкурентного середовища. Дослідження показують, що в середовищі вільної ринкової економіки конкуренція є відображенням взаємовідносин між господарюючими суб'єктами, коли їх особиста діяльність обмежує вплив на загальний обіг товарів на ринку та стимулює виробництво товарів та послуг, на які існує попит. Це, в свою чергу, за рахунок наявності економічної відповідальності та підприємницького ризику перетворює малий бізнес на соціальний двигун економічного розвитку суспільства. Мале підприємництво здійснює вагомий внесок у сприяння розвитку конкуренції, оскільки є найменш залежним від монополізації завдяки наявності великої кількості складових та їх високому динамізму. З іншого боку, малий бізнес є запорукою посилення монопольного становища великих підприємств завдяки вузькій спеціалізації та можливості впровадження у виробництво новітніх технологій.

По-друге, завдяки малому бізнесу, який здатен швидко реагувати на ринкові зміни, економіка стає більш гнучкою завдяки індивідуалізації та диференціації попиту споживачів. Ця особливість малого бізнесу набуває особливого значення в умовах науково-технічного прогресу та розширення номенклатури товарів та послуг [2, с. 98].

По-третє, за допомогою малого бізнесу здійснено багато важливих відкриттів у галузі електроніки, кібернетики, інформатики. Окрім того, він сприяє поширенню новітніх технічних і комерційних ідей, виробництву наукоємної продукції. Тобто, малі підприємства є провідниками науково-технічного прогресу.

По-четверте, малий бізнес є дієвим інструментом вирішення проблеми зайнятості населення, адже він створює нові робочі місця і поглинає надлишок робочої сили в період структурних зрушень економіки. У період кризи малі підприємства здатні не лише зберігати старі робочі місця, але й створювати нові.

По-п'яте, малий бізнес є фундаментом для формування середнього класу, а це сприяє демократизації ринкових відносин. Мале підприємництво забезпечує зменшення соціальної диференціації суспільства та збільшує соціальну базу реформ. Без існування середнього класу ускладнюється ефективність реалізації соціальних реформ [3, с. 105].

Отже, роль та функції малого бізнесу в ринкових умовах господарювання полягають у тому, що він є основним фактором економічного зростання суспільства. Без даних суб'єктів ринку економіка та суспільство не можуть розвиватися та існувати в цілому, оскільки вони сприяють створенню робочих місць навіть в кризові періоди, є дієвим інструментом впровадження результатів науково-технічного прогресу у виробництво та забезпечують економічну безпеку країни та соціально-політичну незалежність суспільства. Тобто, розвиток малого бізнесу в Україні є вкрай необхідним, оскільки позитивно впливає на забезпечення стабільного розвитку економіки та формування новітньої ринкової системи з соціальною спрямованістю.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Сумський С.А. Роль і місце малого бізнесу в механізмі забезпечення економічної безпеки України / С.А. Сумський // Концептуальні засади економічного і правового забезпечення безпеки держави в умовах євроінтеграції : матеріали міжнар. наук. – практ. конф., Одеса-Черкаси, 28-29 квітня 2015 р. — Одеса : ОДУВС, 2015. – С. 96-99

3. Забарна Е. М. Специфіка малого підприємництва в соціально економічному розвитку регіонів України [Електронний ресурс] / Е. М. Забарна // Економічний форум. - 2016. - № 2. - С. 101-109.

УДК 330.3

O EMPREENDEDORISMO EM PORTUGAL

Claudia Filipa Marta Lobo, Escola Superior de Ciências Empresariais Instituto Politécnico de Viana do Castelo

A acentuação da concorrência e o aumento das exigências do mercado pressionou, como já foi dito, as empresas, traduzindo-se também numa maior pressão sobre a mão-de-obra. A busca de uma maior competitividade, por parte das empresas, trouxe alterações nas relações de trabalho, conduzindo a uma progressiva responsabilização dos funcionários pela sua própria capacitação profissional.

A empregabilidade passa a ser vista como responsabilidade do trabalhador, que deve procurar formas de se tornar “empregável”, face às exigências do mercado de trabalho (ibidem). Acontece que a empregabilidade enquadra em si própria um paradoxo.

Na verdade, por mais que o trabalhador se esforce por actualizar-se, suportando inclusive os custos da sua formação; a inovação tecnológica e a globalização da economia (conduzindo à deslocalização de empresas, por exemplo) tornam inevitável o despedimento de alguns, por mais qualificados que sejam. Face a este quadro, quer o ingresso na economia informal, quer o envolvimento em iniciativas empreendedoras, são frequentemente citadas como alternativas possíveis (ibidem).

No Brasil, estas opções por vezes entrecruzam-se, surgindo casos de iniciativas empreendedoras que acabam por não transpor a barreira da clandestinidade. Em Portugal, falar de empreendedorismo, implica, inevitavelmente, reconhecer a (ainda) relativa insipiência da iniciativa individual no nosso país, comparativamente ao Brasil, por exemplo, que ocupava o quinto lugar num ranking de 29 países, líderes em matéria de empreendedorismo. As taxas de empreendedorismo dos países melhor cotados rondavam os 20%, ao passo que Portugal conservava um número mais modesto, na ordem dos 7,5% (ibidem).

Na óptica de alguns autores, no nosso país, mais do que falar em empreendedorismo, faz sentido falar em microempreendedorismo, dado o elevado número de pequenas empresas que compõem o nosso tecido empresarial, muitas das quais emergentes da iniciativa individual.

Como já dissemos, existem várias formas de medir o empreendedorismo, que permitem estabelecer comparações entre os diferentes países. Atentemos sobre algumas dessas medidas e, especificamente, sobre o caso de Portugal.

O GEM (Global Entrepreneurship Monitor) de 2004 define o empreendedorismo como “qualquer tentativa de criação de um novo negócio ou nova iniciativa, tal como o emprego próprio, uma nova organização empresarial ou a expansão de um negócio existente, por um indivíduo, equipa de indivíduos ou negócios estabelecidos”. O índice de empreendedorismo dos diferentes países, medido por aquele organismo, baseia-se nesta noção. O último relatório do Global Entrepreneurship Monitor (2010) sugere que o número de iniciativas empreendedoras em fase de implementação rondará, no nosso país, os 5 %, ao passo que o número de iniciativas em fase de estabilização se situa próximo dos 6%. Segundo o mesmo Relatório, Portugal é uma economia sobretudo movida pela inovação⁵, tal como a maioria dos países da Europa e os Estados Unidos.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН.....	3
Біла А. Ю., Льченко Н. В. Аналіз стану рибного господарства України.....	3
Загоруйко І. О. Оптимізаційна модель загальної економічної рівноваги.....	5
Льченко Н. В., Соломаха М. В. Світові тенденції розвитку видавничо-поліграфічної галузі	7
Мокрій О. Г., Прямухіна Н. В. Фінансова, інформаційна та регіональна складові інфраструктури АПК України	9
Плигач К. Д., Прокопенко Т. О. Причини і прояви тіньової діяльності у вітчизняній економіці.....	11
Стеценко А. С., Скорик О. О. Сучасний стан та шляхи розвитку молочної галузі України	13
СЕКЦІЯ 2. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	15
Білик В. П. Напрями розвитку підприємництва в Україні та світі.....	15
Білоус С. П., Шеремет Н. І. Розвиток технопарків та бізнес-інкубаторів в системі інноваційного підприємництва	18
Гріднєв М. А. Роль малого підприємництва у регіональному економічному просторі.....	20
Осколкова Н. В., Мартінович В. Г. Напрями розвитку підприємництва в Україні та світі	22
Поковба Т. В., Ковальчук Я. О. Напрями розвитку підприємництва в Україні та світі	24
Шаповал М. Ю., Плигач К. Д. Роль малого бізнесу у розвитку вітчизняної економіки	27
<i>Claudia Filipa Marta Lobo</i> O Empreendedorismo em Portugal.....	29
<i>Helena Flora Manuel Fernandes</i> Áreas de Empreendedorismo do Desenvolvimento em Portugal.....	31
<i>Paulo Sergio Sousa Ferreira</i> Empreendedorismo Político Local em Portugal.....	32
<i>Anilda Sofia Almeida</i> Empreendedorismo e Crescimento Econômico no Brazil.....	34
СЕКЦІЯ 3. СПЕЦИФІКА СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ.....	36
Філенко А. В., Носань Н. С. Санація в умовах фінансової кризи	36
СЕКЦІЯ 4. ВПЛИВ РИЗИКІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	38
Кокоріна Д. Р., Захарова О. В. Управління ризиками інвестиційної діяльності підприємств України	38
Романчук Т. О., Ковальчук Я. О. Вплив ризиків глобалізації на економіку України	40
Рябокоть Н. П., Свистун Ю. М. Як вплинули глобалізаційні процеси на цінності споживачів України.....	42
Унрод В. І., Тернова Л. Ю. Форсайт в умовах глобалізації.....	44
СЕКЦІЯ 5. СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	45
Бондаренко Я. Р., Мартінович В. Г. Система економічної безпеки підприємств, що знаходяться в зоні антитерористичної операції.....	45
Ляшенко Л. О., Манн Р. В. Розробка стратегічного плану розвитку закладів культури.....	50

Манн Р. В. Теоретико-методичні аспекти оцінки конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств.....	52
Мотренко М. М., Манн Р. В. Управління інноваційним потенціалом підприємства (на матеріалах АТ «ОЩАДБАНК»).....	54
Плигач К. Д. Інформаційні ресурси в процесі відтворення економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств.....	56
Проданова Л. В., Пономаренко Д. І. Тенденції розвитку поштово-логістичного ринку України: конкурентні позиції ТОВ «Нова Пошта».....	58
Сурай А. С., Запаренко С. В. Теоретичні основи функціонування внутрішнього ділового середовища організації.....	60
СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ТА МОТИВАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ ЗМІН.....	62
Демиденко В. В., Здоренко Т. Ю. Сутність та передумови становлення економіки знань в Україні.....	62
Марченко О. Ю., Ковальчук Я. О. Тренди та інновації в сучасній економіці.....	64
Поліщук В. С., Кошеленко С. В. Шерингова економіка та специфіка її функціонування в Україні.....	66
Фінагіна О. В., Даценко Ю. О., Черноус О. М. Активні зміни в стратегічному маркетинговому плануванні	68
Чеснова М. К., Малашок Ю. І., Носань Н. С. Зміни акцизного податку в 2016 році	70
СЕКЦІЯ 7. РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ.....	72
Абраменко І. В., Васильконова Е. В. Новітні напрямки регіональної іміджевої політики: ділове середовище та питання бізнес-інкубування.....	72
Білоус С. П., Міненко Б. С. Передумови використання кластерних технологій	73
Горяна І. В., Чорнобай Ю. Г. Реалізація інвестиційної політики в рамках забезпечення сталого розвитку регіону	74
Захарова О. В., Цуканова В. О. Аналіз інноваційного потенціалу Черкаської області.....	76
Коваль Н. О., Манн Р. В. Туристичний потенціал регіону.....	79
Матвієнко О. Д., Шишолін А. П. Економічні інтереси регіонів у системі світового інноваційного прогресу.....	80
Наталіч А. Д., Захарова О. В. Управління інвестиційно-інноваційним потенціалом регіонів України.....	82
Титаренко Ю. С., Гусар Н. Л. Проблеми та перспективи функціонування вищих навчальних закладів у регіональній інноваційній системі.....	84
Якушева О. В. Кількісний SWOT-аналіз як метод оцінки стану малого та середнього бізнесу в Черкаському регіоні.....	86
Яровий Д. І., Прямухіна Н. В. Економічні важелі інноваційного розвитку регіонів України.....	88
Andreeva K. A. Conception of the management model of innovation cluster.....	90
СЕКЦІЯ 8. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	91
Безверха К. К. Інноваційні моделі розвитку на хлібоперкарських підприємствах.....	91
Березюк-Рибак І. Р. Напрями активізації інноваційної діяльності на підприємстві.....	93
Димитрова Д. О., Кошеленко С. В. Програмне забезпечення у веденні бізнесу.....	96
Іванов М. М., Манн Р. В. Вдосконалення системи управління персоналом підприємства на засадах кадрового потенціалу.....	99

Клеб Я. І., Манн Р. В. Напрями підвищення ефективності діяльності вітчизняних підприємств.....	100
Крошна Я. А., Ковальчук Я. О. Методичні та організаційно-економічні засади формування оцінки потенціалу підприємства.....	102
Медведенко Д. Р., Кошеленко С. В. Віртуальне підприємство як фактор підвищення результативності бізнесу.....	105
Миронюк В. О., Білан О. В. Управління інноваційними процесами на підприємстві.....	107
Мірошник Д. В., Кошеленко С. В. Сучасні тенденції розвитку internet-технологій у бізнесі.....	109
Нагірняк А. І., Ковальчук Я. О. Системний підхід як один із методів ефективного управління ресурсним потенціалом підприємства.....	110
Стрельченко І. Є., Мартінович В. Г. Собівартість продукції підприємства та шляхи її зниження.....	113
Sura A. S., Kovalenko S. A. Theory and practice of enterprise financial stalizatsiyi.....	115
Sura A. S., Bobchenko L. S. Theoretical bases management processes to reduce production costs enterprise.....	117
Сухомудренко Т. В., Чиж В. І. Облік випуску та реалізації готової продукції.....	119
Сурай А. С., Іванова Є. О. Галузь брендингу як спосіб підвищення конкурентоспроможності підприємства.....	121
Telezhynskiyi D.V., Kostenko D.V. Internal audit purposes and tasks of financial institutions.....	123
Томчук Р. Р., Кошеленко С. В. Сучасні тенденції розвитку організаційних структур.....	124
Упир К. В., Кошеленко С. В. Вітчизняний досвід впровадження соціальної відповідальності на підприємствах.....	126
Хомуленко І. В., Ковальчук Я. О. Управління підприємством в кризових умовах.....	129
СЕКЦІЯ 9. УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ.....	130
Anna Correia Maria Lopes Potencial de Crescimento da Economia Portuguesa é Metade do Que Devia Ser.....	130
Бабака І. В., Манн Р. В. Оцінка іноземних інвестицій в Україні.....	131
Грановська Т. М., Ільченко Н. В. Перспективи розвитку торговельно-економічних відносин України з Китаєм.....	134
Замана Є. М., Кошеленко С. В. Інвестиційна привабливість України: проблеми та шляхи їх вирішення.....	135
Зубрицька Л. Ю., Кошеленко С. В. Шляхи вдосконалення нормативно-правового регулювання іноземного інвестування в Україні.....	137
Ільченко Н. В. Циркулярна економіка: концепція та наукові підходи.....	140
Карюк Д. А., Ільченко Н. В. Сталий розвиток хімічної галузі України.....	142
Леонов С., Баланюк С. Роль «гаджетів» в сучасному житті.....	145
Ляпунова Е. П., Носань Н. С. Податкова реальність для аграріїв у 2016 році.....	146
Мошенський О. І., Фінагіна О. В. Сучасний стан інвестування вищої освіти в Україні.....	148
Мунтян М. О., Кошеленко С. В. Механізми залучення інвестицій.....	150
Носань Н. С. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування в Україні.....	152
Обревко Д. А., Білозубенко В. С. Якість життя як основа соціально-економічного розвитку населення.....	154

Пужанівська О. Р., Захарова О. В. Роль вищої освіти у розвитку інформаційного потенціалу суспільства.....	156
Стременна К. М., Демиденко В. В. Інноваційна політика як основа забезпечення економічного зростання.....	158
Янковенко С. М., Прямухіна Н. В. Проблеми України на шляху формування інформаційного суспільства.....	160